

بخشنامه‌های قوه قضائیه

موضوع	آیین‌نامه اجرایی احراز عنوان ضابط دادگستری
	جناب آقای سنجلی جاسبی رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور تصویر آیین‌نامه شماره ۱۰۰/۴۶۹۸۸/۹۰۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱ ریاست محترم قوه قضائیه با موضوع «آیین‌نامه اجرایی احراز عنوان ضابط دادگستری» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد. مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - محسن محدث آیین‌نامه اجرایی احراز عنوان ضابط دادگستری در اجرای تبصره ۲ ماده ۳۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحیه آن و به پیشنهاد وزیر دادگستری «آیین‌نامه اجرایی احراز عنوان ضابط دادگستری» به شرح مواد آتی است. فصل اول - تعاریف ماده ۱- واژگان به کار رفته در این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد: الف- ضابطان دادگستری: کلیه فرماندهان، افسران، درجه‌داران، نیروی انتظامی آموزش دیده، مقامات و مأمورانی که به موجب قوانین خاص در حدود وظایف محول شده ضابط محسوب می‌شوند. ب- کارت ویژه ضابط دادگستری: کارتی است متحدالشکل که حاوی عکس و هویت شماره شناسائی اختصاصی، حوزه محل اشتغال و تاریخ صدور و امضاء دادستان می‌باشد و معرف آن است که صاحب کارت مجاز به انجام وظایف محوله به عنوان ضابط دادگستری می‌باشد. پ- دوره‌های آموزشی: مجموعه آموزش‌هایی است که برای کسب مهارت‌های لازم و انجام وظایف قانونی برای ضابطان دادگستری برگزار می‌شود. ت- دادستان: دادستان عمومی و انقلاب حوزه قضائی شهرستان. ماده ۲- فرماندهان و افسران و درجه داران نیروهای انتظامی با یک برنامه‌ریزی تعیین شده از سوی فرمانده نیروی انتظامی هر حوزه قضایی جهت احراز عنوان ضابط دادگستری باید به دادستان و در بخش‌ها به رئیس حوزه قضایی بخش معرفی گردند تا دوره‌های آموزشی تعیین شده را طی نمایند و کارت ویژه ضابط دادگستری را در صورتی که واجد شرایط مقرر در ماده ۳۰ قانون مذکور باشند دریافت کنند. ماده ۳- مأمورانی که گزارش آنان به موجب قانون به منزله گزارش ضابطان دادگستری است از قبیل مأموران شهرداری و مأموران جهاد کشاورزی و همچنین مأمورانی که در قانون صراحتاً به ضابط بودن آنها اشاره نشده اما قانوناً تکالیفی مشابه ضابطان دادگستری به آنها محول گردیده نظیر بازرسان و کارشناسان مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و بازرسان وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مشمول این آیین‌نامه نبوده و حسب مورد مشمول قوانین خاص خود می‌باشند. ماده ۴- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است به تعداد کافی برای انجام وظایف مربوط به امور ضابطان افراد واجد شرایط مورد نیاز را تأمین و در اختیار یگان‌های تابعه در استان‌ها و شهرستان‌های سراسر کشور قرار دهد دادستان‌های حوزه‌های قضائی مرکز استان‌ها موظفند هر شش ماه یک بار وضعیت ضابطان، کمبودها و نیازهای آنان را برای انعکاس به فرماندهی نیروی انتظامی و سایر مراجع ذیربط به دادستان کل کشور اعلام نمایند تا در جهت هماهنگی و پیگیری لازم اقدام نمایند. فصل دوم: آموزش ماده ۵- معاونت منابع انسانی قوه قضائیه دوره‌های آموزش خاص ضابطان دادگستری را با لحاظ اهداف ذیل طراحی می‌نماید: ۱- ارتقاء دانش حقوقی. ۲- توانمندسازی و افزایش مهارت شغلی. ۳- کمک به افزایش سطح کیفی مرحله کشف جرم در نظام دادرسی کیفری. ۴- کمک به سرعت و دقت در رسیدگی‌های کیفری. ۵- آموزش مهارت‌های رفتاری از قبیل رعایت حقوق شهروندی و کرامت انسانی اشخاص. ۶- آموزش سامانه مدیریت پرونده قضایی (سمپ) در زمینه ورود اطلاعات و مکاتبات مکانیزه با مراجع قضایی ماده ۶- از طریق دوره‌های آموزشی مربوط، دانش‌آموختگان باید به توانایی‌های لازم از جمله موارد زیر نائل گردند: ۱- شناخت موضوعات مهم و اساسی حقوق کیفری ماهوی. ۲- شناخت موضوعات مربوط به صلاحیت و تشکیلات سازمان‌های کیفری. ۳- توانایی تشخیص نحوه تفکیک جرایم مشهود از غیرمشهود. ۴- تشخیص نوع وظایف و اختیارات آنها در جرایم مشهود و غیر مشهود. ۵- توانایی تشخیص مسئولیت‌های کیفری و مدنی ناشی از اعمال زیان بار ضابطان. ۶- توانایی و شناخت لازم جهت همکاری و تعاون با سایر مراجع قضائی در امور کیفری. ۷- شناخت ادله اثباتی جرم و آثار آن. تبصره- تعیین مواد درسی و سرفصل‌های آموزشی به عهده معاونت منابع انسانی قوه قضائیه می‌باشد. ماده ۷- آموزش ضابطان نظامی و صدور کارت برای آنان براساس آیین‌نامه موضوع تبصره ماده ۶۰۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ است. ماده ۸- دادستان مکلف است به طور مستمر دوره‌های آموزش حین خدمت را جهت کسب مهارت‌های لازم و ایفاء وظایف قانونی برای ضابطان دادگستری برگزار نماید دادستان می‌تواند دوره‌های آموزشی ضابطان را به معاونت منابع انسانی قوه قضائیه واگذار نماید. ماده ۹- هر یک از دستگاه‌ها در موارد مصرح قانونی، ضابطان خاص خود که وثاقت و مورد اعتماد بودن آنان براساس قوانین و مقررات تعیین صلاحیت شغلی کارکنان، مورد تأیید باشد را تعیین و جهت آموزش اولیه به دادستان معرفی می‌نماید. تبصره- با توجه به محدود بودن تعداد ضابطان خاص محل آموزش آنان می‌تواند به صورت متمرکز در تهران یا مراکز استان‌ها باشد. ماده ۱۰- معاونت منابع انسانی قوه قضائیه می‌تواند برای کسانی که به معرفی دادستان، به صورت حضوری و یا مجازی در برنامه آموزشی ضابطان شرکت و در آزمون مربوط نمره قبولی کسب نمایند گواهی گذراندن دوره آموزش و قبولی در آزمون صادر نماید. ماده ۱۱- مرجع آموزش ضابطان دادگستری می‌تواند به کسانی که در برنامه آموزشی ضابطان شرکت کنند ولی نمره قبولی کسب ننمایند، دو ماه مهلت دهد تا خود را برای آزمون مجدد

آماده کنند و در صورت قبولی، گواهی گذراندن دوره آموزشی و قبولی در آزمون صادر نماید و در صورت عدم قبولی باید به دستگاه متبوع آنان اعلام گردد یا از ضابط بودن آنان صرف نظر شود و یا حداقل پس از یکسال در صورت احراز آمادگی جهت آزمون (سوم) معرفی شوند. فصل سوم: صدور کارت ویژه ضابط دادگستری ماده ۱۲- صدور کارت ویژه ضابط دادگستری منوط به دریافت گواهینامه گذراندن دوره آموزشی و تأیید دادستان خواهد بود. ماده ۱۳- نمونه متحدالشکل کارت ویژه ضابط دادگستری توسط دادستان کل کشور تهیه و به دادسراهای کل کشور ابلاغ خواهد شد. ماده ۱۴- مدت اعتبار کارت ویژه ضابط دادگستری از تاریخ صدور سه سال است سازمان‌های متبوع ضابطان برای تمدید کارت مذکور باید حداقل دو ماه قبل از انقضای اعتبار آن، تعویض و تمدید اعتبار آن را به مرجع صادرکننده پیشنهاد تا کارت جدید صادر شود. تبصره ۱- تمدید کارت مذکور منوط به شرکت ضابطان در دوره‌های آموزشی حین خدمت و قبولی در این دوره می‌باشد. تبصره ۲- در صورت انتقال ضابط از یک حوزه قضایی به حوزه قضایی دیگر استمرار انجام وظایف ضابطین منوط به تأیید دادستان و صدور کارت مذکور در حوزه جدید خواهد بود. ماده ۱۵- چنانچه ضابطانی که برای آنان کارت ویژه ضابط دادگستری صادر گردیده فاقد شرایط قانونی گردند، به تشخیص دادستان و پس از تأیید رئیس کل دادگستری استان نسبت به ابطال کارت آنان اقدام خواهد شد. تبصره- کارت مذکور در مواردی از قبیل بازنشستگی، فوت، اخراج، از دست دادن صلاحیت حسب نظر سازمان متبوع و یا تغییر سمت و انتصاب ضابطان در مشاغلی که بنا به تشخیص سازمان متبوع نیازی به ضابط بودن آنان نباشد، باید توسط سازمان متبوع اخذ و جهت ابطال به دادستان تحویل گردد. فصل چهارم - مسائل اجرایی ماده ۱۶- در راستای تحقق کامل اهداف قانونگذار و همچنین به منظور ایجاد هماهنگی و فراهم کردن زمینه اجرای دقیق و صحیح این آیین‌نامه واحد نظارت و ارزیابی آموزش ضابطان دادگستری در دادستانی کل کشور تشکیل خواهد شد دادستان کل کشور مکلف است با همکاری نیروی انتظامی و نهادهای مربوط به ضابطان خاص سالانه گزارشی از فعالیت‌ها و اقدامات انجام شده و اثربخشی آن تهیه و به رئیس قوه قضائیه ارائه نماید. ماده ۱۷- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه با هماهنگی دادستان کل کشور و دستگاه‌های مربوط و رعایت ملاحظات حفاظتی و امنیتی بانک اطلاعات ضابطان دادگستری را به گونه‌ای که مقامات قضائی مرتبط با ضابطان بتوانند به آن دسترسی داشته باشند در سامانه پرونده قضائی (CMS) پیش‌بینی و ایجاد می‌نماید. تبصره- ارسال اطلاعات، گزارش‌ها و مکاتبات ضابطان دادگستری با مراجع قضایی با هماهنگی سازمان متبوع، از طریق این سامانه انجام خواهد شد. ماده ۱۸- به منظور رعایت ملاحظات حفاظتی و امنیتی مراحل معرفی و صدور کارت ضابطان دادگستری دادستان کل کشور با همکاری دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی نظیر وزارت اطلاعات، پلیس اطلاعات و امنیت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران پلیس فضای تبادل اطلاعات (فتا)، پلیس مبارزه با مواد مخدر و با هماهنگی دستگاه‌های متبوع آنان، در چارچوب قوانین و مقررات جاری و مفاد این آیین‌نامه دستورالعملی که تأمین‌کننده جنبه‌های حفاظتی و امنیتی امور ضابطان و دستگاه‌های متبوع آنان باشد، تهیه و به رئیس قوه قضائیه پیشنهاد می‌کند تا پس از تصویب براساس آن اقدام گردد. ماده ۱۹- هزینه دوره‌های آموزشی نظیر حق‌التدریس، تهیه و تکثیر منابع درسی و همچنین وسایل کمک آموزشی، بنا به پیشنهاد دادستان کل کشور و معاونت منابع انسانی قوه قضائیه در اجرای ماده ۵۶۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، همه ساله جهت درج در بودجه کل کشور از طریق معاونت راهبردی قوه قضائیه اقدام می‌شود. ماده ۲۰- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه به عهده معاون اول قوه قضائیه است. چنانچه مقامات قضایی و یا دستگاه‌های ذیربط در خلال اجرای این آیین‌نامه با موارد اختلافی مبهم و یا مسکوت مواجه گردند که مستلزم اصلاح آیین‌نامه باشد، موضوع را به معاون اول قوه قضائیه منعکس و مقام مذکور عنداللزوم مراتب را در اجرای تبصره ۲ ماده ۳۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ به وزیر دادگستری اعلام می‌کند. ماده ۲۱ این آیین‌نامه در ۲۱ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است. رئیس قوه قضائیه - صادق آملی لاریجانی